

STICHTING HISTORISCH VERPLEEGKUNDIG BEZIT

Bezoekadres: Foksdiep 2, 8321 MK Urk
Telefoon: 06-57395653
Postadres: Zr Spinhovenlaan 11 3981 CR Bunnik
E-mail: SHVB@verpleegkundigerfgoed.nl
Website: www.verpleegkundigerfgoed.nl
BIC: INGBNL2A
IBAN: NL54INGB0005252180
Inschrijvingsnummer KvK Leiden: 41167202

JAARVERSLAG 2025

In het jaarverslag van 2025 presenteert SHVB met trots haar activiteiten en de bereikte resultaten in het kader van haar doelstelling: het verzamelen, behouden, beheren en registreren van historisch verpleegkundige objecten. Dit historisch materiaal wordt toegankelijk gemaakt door het ontvangen van bezoekers en het geven van rondleidingen. SHVB richt elders vitrines in en leent delen van de collectie uit aan derden.

Zij wil de kennis over de geschiedenis van de verpleegkunde bevorderen en het publiek laten kennismaken met deze belangrijke aspecten van het vakgebied.

Organisatie

Het werk van SHVB wordt geheel verricht door vrijwilligers, die uit alle hoeken van het land komen. De meesten van hen hebben een verpleegkundige achtergrond. Zij zorgen ervoor dat de collectie er goed verzorgd uitziet, onderhouden wordt en overzichtelijk is opgesteld. SHVB kan niet zonder hun trouwe inzet!

Vaste vrijwilligers in 2025 waren de dames I. (Ida) van Deth (collectiebeheer), A. (Anke) Katsman-Tepper, N. (Nienke) Hemmes, R. (Ria) Kornet- van Leeuwen, C. (Christel) Laval-Crutzen, J. (Joke) de Maat, C.G. (Carolien) Miete, C. (Clara) Quarles van Ufford-van Raalten, M. (Marianne) Rosenberg, J. E. (Jolieke) Schroot en de heer Wiebe (W) Buwalda. Mevrouw E. (Emmy) Suurbeek, die SHVB ook al jarenlang ondersteunt, is helaas langdurig ziek.

Afscheid

De belangrijkste verandering in 2025 was de overdracht van het collectiebeheer door mevrouw I.

(Ida) van Deth aan de overige vrijwilligers. Na bijna veertig jaar betrokkenheid en uitzonderlijke inzet voor de SHVB heeft zij haar vertrek aangekondigd. In aanloop naar haar formele afscheid in 2026 zei zij in november de vrijwilligers gedag die haar taken hebben overgenomen. Tijdens een feestelijke bijeenkomst, waarbij zij een sieraad kreeg en een speciaal door mevrouw J. (Joke) gecomponeerd lied (zie bijlage) werd uitgevoerd, werd haar grote bijdrage met dank erkend.

Het Stichtingsbestuur bestond in 2025 uit:

Mevrouw Em. Prof. Dr. P. F. (Petrie) Roodbol, voorzitter vanaf december 2018,
Mevrouw Dr. G.J.C. (Cecile) aan de Stegge, voorzitter tussen 2011 en december 2018, secretaris sinds december 2018,
De heer Drs. F.W.H. (Frank) Bergevoet, bestuurslid sinds mei 2019,
De heer Dr. P. (Pieterbas) Lalleman, bestuurslid sinds november 2022 en tevens liaison met het historisch College FNI (sinds november Museum voor de Verpleegkunde), van de verpleegkundige beroepsvereniging V&VN,
De heer M.W. (Menno) Nieuwehuize, penningmeester sinds januari 2024
Mevrouw Dr. E.Q. (Liesbeth) Hesselink, bestuurslid sinds december 2018, heeft in december aangegeven haar zittingstermijn te willen beëindigen. Gelet op de steeds nauwere samenwerking met de beroepsvereniging V&VN heeft het bestuur besloten nog geen nieuw bestuurslid te zoeken.

Adviseurs waren:

Mevrouw I. (Ida) van Deth-Ruys, collectiebeheerder sinds ca. 1995
Mevrouw Drs. M.A.J.M. (Monique) Jaspars, museumdeskundige

De leden van het comité van aanbeveling waren:

Drs. C. (Cor) Calis (toezichthouder zorginstellingen),
Dr. C.J.M. (Margreet) van der Cingel (lector Stenden Hogeschool, Leeuwarden),
Prof. dr. M.J. (Mart) van Lieburg (emeritus hoogleraar geschiedenis van de geneeskunde Erasmus Universiteit Rotterdam, Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Leiden),
Drs. R. (Robert) Simons (voormalig verpleegkundig bestuurder Amsterdam Universitair Medisch Centrum locatie AMC),
Dhr. A. (Aart)Pool, verplegingswetenschapper.

Huisvesting

SHVB is sinds 2017 gehuisvest bij het Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland, aan Foksdiep 2, 8321 MK, Urk.

In het verslagjaar is verder gewerkt aan de vernieuwde opstelling van de collectie op de bovenverdieping waarin geprobeerd wordt de objecten thematisch te ordenen. In 2026 zal dit worden voltooid.

Op de parterre is de focus gericht op de kerncollectie. Hier vinden belangrijke werkzaamheden plaats, zoals de registratie van nieuwe objecten en het onderhouden van de bestaande collectie zoals het reinigen van materialen, bijvoorbeeld de uniformen en het leer. Ook de klimaatbeheersing krijgt aandacht.

SHVB kreeg in de zomer een container tot haar beschikking. Deze container werd eerder gebruikt voor het opslaan van een grote schenking afkomstig van voormalig psychiatrisch ziekenhuis Veltwijk in Ermelo. Iedereen die bij het Trefpunt betrokken is, kon objecten uit deze schenking benutten. Aan het einde van het jaar was de container leeg, waarna SHVB begon met het verplaatsen van objecten uit het magazijn naar de container. Hierdoor ontstond er meer ruimte in het magazijn.

Collectie

In het verslagjaar is verder gewerkt aan het registreren van de objecten in het nieuwe systeem *Atlantis*. Samen met het historisch college FNI van de beroepsvereniging V&VN in de persoon van Anna van Velzen, MA, junior conservator, die door de beroepsvereniging hier speciaal voor is aangesteld, wordt de kerncollectie in kaart gebracht. De SHVB, die erg blij is met de hulp en de nauwe samenwerking, draagt op deze wijze bij aan het geheel vernieuwde online museum voor de verpleegkunde. Een woord van dank gaat dan ook uit naar Hugo Schalkwijk, MA, conservator

historisch college FNI en dr. Pieterbas Lalleman, bestuurslid bij èn het historisch college FNI èn de SHVB die zich sterk hebben gemaakt voor een subsidie om dit project mogelijk te maken.

Schenking

De HEBI (Hemel Baby incubator) couveuse is ontworpen voor landen met een laag

ontwikkelingsniveau door dr. Hemel, specialist verbonden aan het Reinier de Graaf Ziekenhuis. In 1968 ontwikkelde hij in Uganda een eenvoudige en effectieve couveuse. Sinds 1970 wordt deze met steun van Nederlandse sponsors, als non-profit bouw pakket aangeboden, gestimuleerd door dr. Henk Voorhoeve, specialist in tropische pediatrie.

Bezoekersontvangst

De SHVB verwelkomde dit jaar, net als in 2024, ruim 200 bezoekers. Deze bezoeken dragen bij aan het delen van de geschiedenis en betekenis van de verpleegkunde. In december organiseerde het verpleegkundig stafbestuur van het OLVG een studiedag bij de SHVB. Bezoekers waarden de rondleidingen door de collectie. Data van bezoekers- en vrijwilligersdagen zijn te vinden op de website. Donaties zijn welkom, zowel contant als via QR-code.

Uit het gastenboek

“Wat indrukwekkend allemaal! Veel dank voor alle inspanningen tot behoud van ons erfgoed, en tevens voor de warme ontvangst. (Ned. Vereniging voor Kindergeneeskunde)

“Fantastisch om ondergedompeld te worden in deze verpleegkundige geschiedenis en om te zien hoeveel voorwerpen bewaard zijn gebleven”

“Wat fantastisch om terug in de tijd te gaan. Geweldige rondleiding en een mooie duik in de historie, verteld door onze gastvrouw”

Educatie

Op 12 mei bezochten Mw. I (Ida) van Deth-Ruys en C. (Cecile) aan de Stegge namens de SHVB de vakgroep Verpleegkunde van Hogeschool Leiden. In vroegere uniformen presenteerden ze historische verpleegkundige objecten, waaronder insignes. Dit resulteerde in de overdracht van twee onbekende insignes aan SHVB.

Insignes en spelden vormden ook het onderwerp van de presentatie die onze conservator Mw I. (Ida) van Deth bij omroep Flevoland verzorgde.

Uitleendiensten

In 2025 werden er diverse objecten uitgeleend, van een uniform tot grote sets voor tentoonstellingen en films. Opvallende uitleen: Erasmus MC kreeg spullen voor een expo over de

wijkverpleegkunde in Rotterdam, inclusief de solex. De film Basta, een zevendelige dramaserie over het leven van Marco van Basten ontving een omvangrijke uitleen. In december ging een grote uitleen naar Upstream Apeldoorn voor de kerstmusical 'Operatie Kerst', waar vrijwilligers van SHVB als dank te gast waren en na afloop acteurs spraken. Operatie Kerst is een komische en ontroerende musical die zich afspeelt in een jaren '70 ziekenhuis.

Activiteiten

SHVB was dit jaar partner bij het middagsymposium van het Historisch College FNI bij V&VN in het Nederlands Openluchtmuseum Arnhem. Het symposium stond in het teken van wijkverpleging, met keynotes van Eileen van der Burgh en Jess Chang over kruisgebouwen. De nieuwe website van het Historisch College FNI werd gelanceerd en bezoekers konden deelnemen aan rondleidingen langs zorg gerelateerde objecten, zoals een tbc-huisje en het huis van herinnering, dat sinds 2024 speciaal is ontworpen voor mensen met dementie.

Samenwerking

In 2025 heeft SHVB haar samenwerking met het *Historisch College FNI* van de verpleegkundige beroepsvereniging *V&VN* verder geïntensiveerd. Het bestuur van de beroepsvereniging kwam ook dit jaar op bezoek. Als eerder vermeld is SHVB erg blij met de hulp die ze krijgt bij de registratie van de objecten, ook om op deze wijze mee te werken aan het museum voor de verpleegkunde. De samenwerking intensificeert gestaag, hetgeen tot uiting komt in de vertegenwoordiging van beide organisaties in elkaars bestuur. Samen wordt ingezet op het behoud van het verpleegkundig erfgoed, wat essentieel is voor het bewaren van de rijke geschiedenis en tradities van de verpleegkundige beroepsgroep. SHVB is bij het *Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland* gehuisvest. Aanwezigheid van de vrijwilligers en de ontvangst van bezoekers worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. De jaarafsluiting van het Trefpunt werd door SHVB-medewerkers bijgewoond, evenals door een aantal medici, fysiotherapeuten en farmaceuten. Het was een geanimeerde bijeenkomst, opgeluisterd door een aantal interessante en vermakelijke voordrachten van alle

disciplines en een heerlijke lunch.

Artikelen

Cecile aan de Stegge (2025), 'Inspiratie voor Kitty Verbeekprijs', in 'Dossier 135 jaar TvZ' (pp. 13-29) in *TVZ, Verpleegkunde in Praktijk en Wetenschap*, 135, augustus 2025, 15-17.

Financieel

SHVB ontvangt geen structurele financiering en is naast inkomsten voor uitleen geheel afhankelijk van donaties en giften. Gelukkig werd hier ook dit jaar royaal in voorzien en een woord van grote dank is hier dan ook op zijn plaats.

De post declaraties is hoger dan begroot omdat hierin nog declaraties van 2024 zijn verwerkt en de kosten voor de feestelijke afscheidslunch van mw Ida (I) van Deth- Ruys.

Desondanks is 2025 net als voorgaande jaren, afgesloten met een negatief saldo. Ten opzichte van de begroting vielen vooral de kosten voor het binnen onderhoud tegen en zien we de kosten voor ICT oplopen. Dit hangt samen met het nieuwe registratiesysteem en de daarbij behorende devices. Zonder structurele financiering stemt het voortbestaan van de SHVB tot zorg. Het bestuur probeert dan ook duurzame financiering te vinden. Ook voor 2026 is de begroting helaas niet sluitend en zal het tekort verder oplopen.

Balans

Financieel overzicht SHVB 2025									
Lasten	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025	Begroot 2026	Baten	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025	Begroot 2026
Onderhoud Pand	€ 5.517	€ 1.800	€ 1.054	€ 3.000	Subsidies	€ 1.400	€ 2.500	€ -	€ 2.000
Belastingen	€ 1.769	€ 1.520	€ 1.666	€ 1.750	Donaties	€ 2.756	€ 2.750	€ 1.365	€ 2.000
Onderhoud buiten	€ 388	€ 400	€ 384	€ 400	Gift fonds	€ 7.897	€ -	€ 5.000	€ 2.500
Onderhoud binnen	€ 6.840	€ 900	€ 2.270	€ 1.000	Uitleen	€ 2.290	€ 2.850	€ 2.308	€ 2.750
Water	€ 17	€ 165	€ 60	€ 150	Rondleiding	€ 41	€ 500	€ 362	€ 200
ICT	€ 1.353	€ 1.500	€ 1.845	€ 2.000	Verkoop	€ 661	€ 700	€ 108	€ 250
Energie	€ 1.825	€ 1.800	€ 2.127	€ 2.250	Adoptie objecten				
Afschrijvingskosten					Publicaties	€ 600	€ -	€ -	
Reprorecht		€ 50			Rente	€ 50	€ 570	€ 572	€ 430
Declaraties	€ 2.338	€ 2.750	€ 4.166	€ 3.000					
Autoschade	€ -	€ -	€ -						
PR, collectiebeheer		€ 385	€ 300	€ 500					
Bankkosten	€ 352	€ 350	€ 357	€ 375					
Verzekering	€ 736	€ 750	€ 361	€ 600					
	€ 21.136	€ 12.370	€ 14.588	€ 15.025	totaal	€ 15.694	€ 9.870	€ 9.714	€ 10.130
Resultaat					Tekort	€ (5.441,79)	€ (2.500,00)	€ (4.874,01)	€ (4.895,00)

Balans

Activa	31-12-2024	31-12-2025	Passiva	31-12-2024	31-12-2025
Spaarrekening	€ 36.749	€ 30.320	Eigen vermogen	€ 39.658	34.784
Bankrekening	€ 2.828	€ 4.397	Schulden		
Kas	€ 80	€ 66			
Vorderingen					
	€ 39.658	€ 34.784		€ 39.658	34.784

Afscheidslied van de vrijwilligers voor Ida op de melodie van "Let it be" van de Beatles

Het was in 1986
Ida kreeg een goed idee
Woorden vol met wijsheid
Wie doet mee
Ze was docent
En ging verzamelen
Verpleegtechnisch materiaal
Dat kon ze niet alleen
Wie doet mee

Amersfoort
In het klooster
Op de zolder
Toen benee
Dat kon ze niet alleen
Wie doet mee

Er kwamen steeds meer spullen bij
De ruimte werd al snel te klein
Toen moest ze gaan verhuizen
Wie gaat mee
Het was op 1 april
In't jaar 2017
Ze gingen toen naar Urk
Een vrouw of tien

Nu op Urk
Groeit het door
Kasten vol
't gaat maar door
En Ida's wijze woorden geeft ze door.
Wat ooit was
Is gegroeid
Door veel inzet opgebloeid
Maar Ida gaat nu stoppen
't gaat niet meer.

Gedreven en reislustig
Houdt van opera en ballet
Zwemt als het even meezit
In de zee met heel veel pret.
Laat het werk maar moeilijk los
We beloven met z'n allen
Het wordt beslist geen cha a os.

Als die tijd veel gedaan
Is er steeds vol voor gegaan
Ida gaat nu stoppen
Het gaat niet meer
Bij deze heel veel dank
Goed gedaan